

Sytuacja na rynku pracy w ocenach i doświadczeniach Polaków

Znak jakości przyznany CBOS przez
Organizację Firm Badania Opinii i Rynku 23 stycznia 2019 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

SPIS TREŚCI

Sytuacja na krajowym rynku pracy – oceny.....	1
Sytuacja na krajowym rynku pracy – prognozy	3
Sytuacja na lokalnych rynkach pracy.....	5
Poczucie zagrożenia bezrobociem.....	8
Doświadczenia związane z bezrobociem	11

Co miesiąc sondujemy opinie Polaków na temat rynku pracy w ich miejscu zamieszkania i okolicy oraz mierzymy poziom poczucia zagrożenia utratą zatrudnienia wśród pracujących, natomiast rokrocznie w marcu dodatkowo badamy społeczne oceny sytuacji na krajowym rynku pracy oraz przewidywania w tym zakresie. Interesują nas także doświadczenia związane z bezrobociem – zarówno osobiste, jak również członków gospodarstwa domowego badanych. Powtarzalność stosowanych wskaźników pozwala nam spojrzeć na aktualne wyniki¹ z kilkuletniej perspektywy. Ponadto, dzięki połączeniu zbiorów danych z trzech kolejnych miesięcy (styczeń–marzec), mamy możliwość ukazania terytorialnego zróżnicowania opinii dotyczących sytuacji na lokalnych rynkach pracy w Polsce.

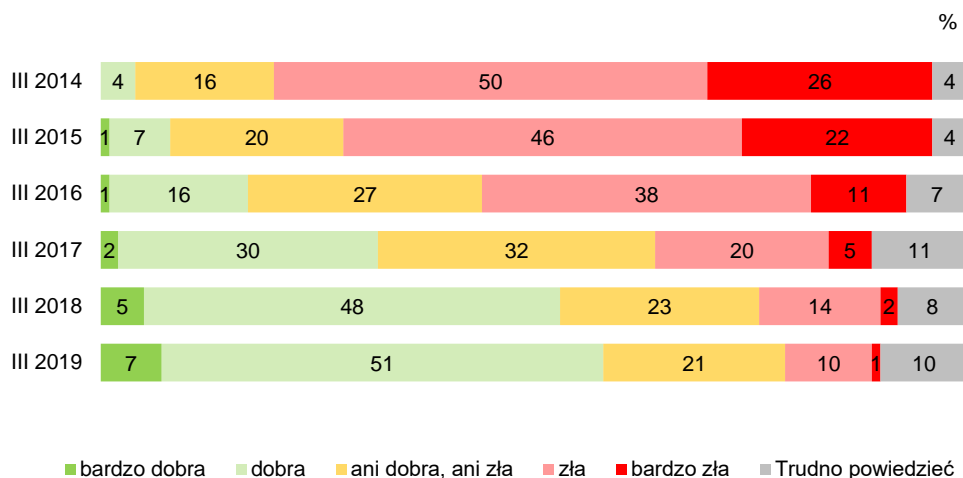
SYTUACJA NA KRAJOWYM RYNKU PRACY – OCENY

Ogólną sytuację na rynku pracy w Polsce respondenci oceniali poprzednio w marcu 2018 roku. Od tego czasu opinie na ten temat nieco się poprawiły i są zdecydowanie najlepsze, odkąd monitorujemy tę kwestię. Obecnie oceny pozytywne ponad pięciokrotnie przeważają nad negatywnymi. Ponad połowa badanych (58%, od marca 2018 roku wzrost o 5 punktów procentowych) dobrze wypowiada się o krajowym rynku pracy, przy czym nadal stosunkowo nieliczni (7%) określają sytuację w tym wymiarze jako bardzo dobrą. Odsetek negatywnych opinii na temat rynku pracy w Polsce zmniejszył się w ciągu roku z 16% do 11%, w tym niezmiennie tylko nieliczni (1%) pozostają zdecydowanie krytyczni. Mniej więcej jedna piąta respondentów (21%, spadek o 2 punkty) uważa, że sytuacja na krajowym rynku pracy jest przeciętna (ani dobra, ani zła). Patrząc z perspektywy ostatnich kilku lat można zauważyć systematyczną poprawę opinii na temat rynku pracy w Polsce. Od 2016 roku odsetek osób wyrażających się w tym względzie pozytywnie wzrósł ponad trzykrotnie (z 17% do 58%).

---

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (346) przeprowadzono metodą wywiadów bezpośrednich wspomaganých komputerowo (CAPI) w dniach 7–14 marca 2019 roku na liczącej 1046 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

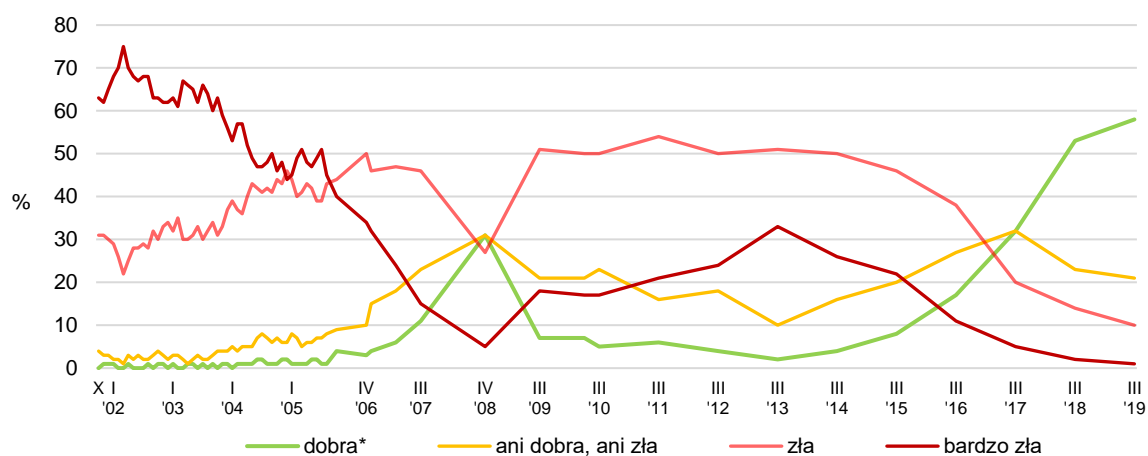
RYS. 1. Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację na rynku pracy w Polsce? Czy jest ona:

Analiza opinii respondentów w dłuższej perspektywie (ostatnich kilkunastu lat) wyraźnie pokazuje, że społeczne oceny odzwierciedlają w dużej mierze rzeczywistą sytuację na rynku pracy w Polsce. Po istotnym wzroście zadowolenia obserwowanym w latach 2006–2008, w roku 2009 – wraz z nadejściem pierwszej fali kryzysu gospodarczego w Europie – opinie Polaków na temat krajowego rynku pracy znacząco się pogorszyły i rozpoczął się widoczny trend spadkowy, który jednak w ostatnich latach uległ odwróceniu. Od sześciu lat postrzeganie sytuacji na rynku pracy w Polsce istotnie się poprawia, a obecne opinie w tym zakresie są najlepsze w historii, co koresponduje z najniższą, notowaną przez GUS, rejestrowaną stopą bezrobocia po roku 1990. W lutym 2019 roku stopa bezrobocia rejestrowanego – według GUS – wyniosła 6,1% i była ponad dwukrotnie niższa niż sześć lat wcześniej (14,4%)².

² <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rynek-pracy/bezrobocie-rejestrowane/stopa-bezrobocia-rejestrowanego-w-latach-1990-2019,4,1.html>

RYS. 2. Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację na rynku pracy w Polsce? Czy jest ona:

* Są to połączone odpowiedzi „bardzo dobra” i „dobra”. Pominięto odpowiedzi „Trudno powiedzieć”

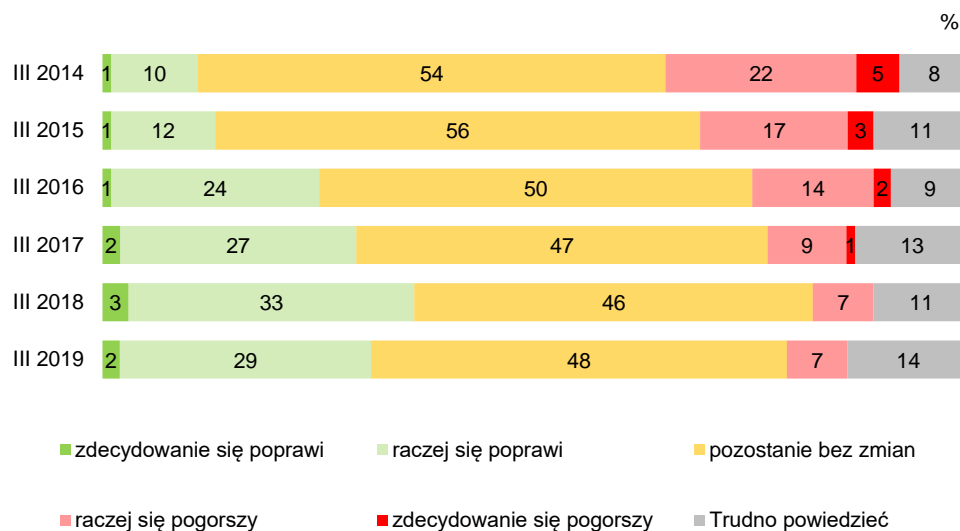
Opinie na temat rynku pracy w Polsce są tym lepsze, im wyższy dochód *per capita* oraz im lepsza ocena własnej sytuacji materialnej. Stosunkowo najlepiej o sytuacji na krajowym rynku pracy wyrażają się również mieszkańcy największych miast, a ponadto osoby w wieku 65+, badani najczęściej praktykujący religijnie oraz deklarujący prawicowe poglądy polityczne. W grupach społeczno-zawodowych sytuację na rynku pracy w Polsce najkorzystniej postrzegają przedstawiciele kadry kierowniczej i specjalistów wyższego szczebla oraz wykwalifikowani robotnicy. Z kolei negatywnie o krajowym rynku pracy częściej niż inni wypowiadają się najmłodszy respondenci, badani niezadowoleni ze swojej sytuacji materialnej, uzyskujący najniższe dochody *per capita*, a uwzględniając status społeczno-zawodowy – uczniowie i studenci, prywatni przedsiębiorcy, rolnicy i bezrobotni – zob. tabelę aneksową 1.

SYTUACJA NA KRAJOWYM RYNKU PRACY – PROGNOZY

Aktualne przewidywania dotyczące rozwoju sytuacji na rynku pracy w Polsce w ciągu najbliższych dwunastu miesięcy są nieco mniej optymistyczne niż przed rokiem, choć nadal korzystniejsze niż w latach 2016–2017, czy tym bardziej w okresie od 2009 do 2015 roku. Niezmiennie tylko co czternasty ankietowany (7%) przewiduje negatywne zmiany w tym zakresie i nikt nie spodziewa się radykalnego pogorszenia. Niemal połowa respondentów (48%, wzrost o 2 punkty procentowe) jest zdania, że w ciągu roku sytuacja na rynku pracy się nie zmieni, natomiast jedna trzecia (31%, spadek o 5 punktów) prognozuje poprawę, z czego zdecydowany optymizm nadal wyrażany jest jedynie sporadycznie (2%, spadek o 1 punkt).

CBOS

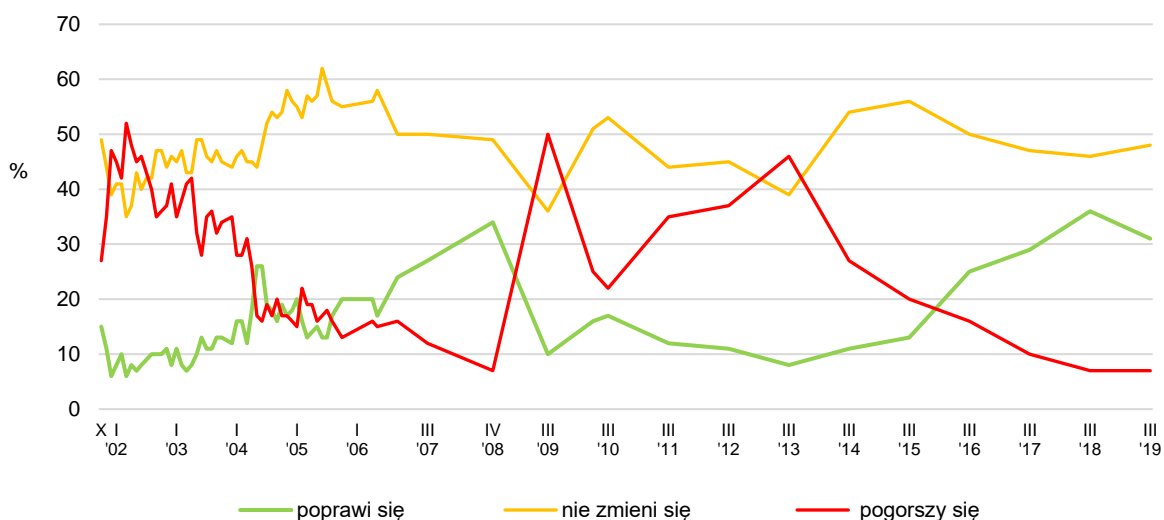
RYS. 3. Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja na rynku pracy w Polsce:

Obecne prognozy, pomimo nieznacznych spadków, nadal należą do najbardziej optymistycznych, odkąd monitorujemy tę kwestię. Porównywalne przewidywania – poza ubiegłorocznymi – rejestrowaliśmy jedynie w roku 2008 – tuż przed pojawieniem się na rynku pracy widocznych skutków ostatniego światowego kryzysu finansowego.

CBOS

RYS. 4. Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja na rynku pracy w Polsce:

Pominięto odpowiedzi „Trudno powiedzieć”

W niemal wszystkich wyróżnionych przez nas grupach społeczno-demograficznych przeważa przekonanie, że najbliższy rok nie przyniesie zmian sytuacji na rynku pracy w Polsce. Optymizm w tym zakresie częściej niż inni wyrażają jedynie osoby najczęściej praktykujące religijnie, badani deklarujący prawicowe poglądy polityczne, a uwzględniając status zawodowy – robotnicy wykwalifikowani – zob. tabelę aneksową 2.

SYTUACJA NA LOKALNYCH RYNKACH PRACY

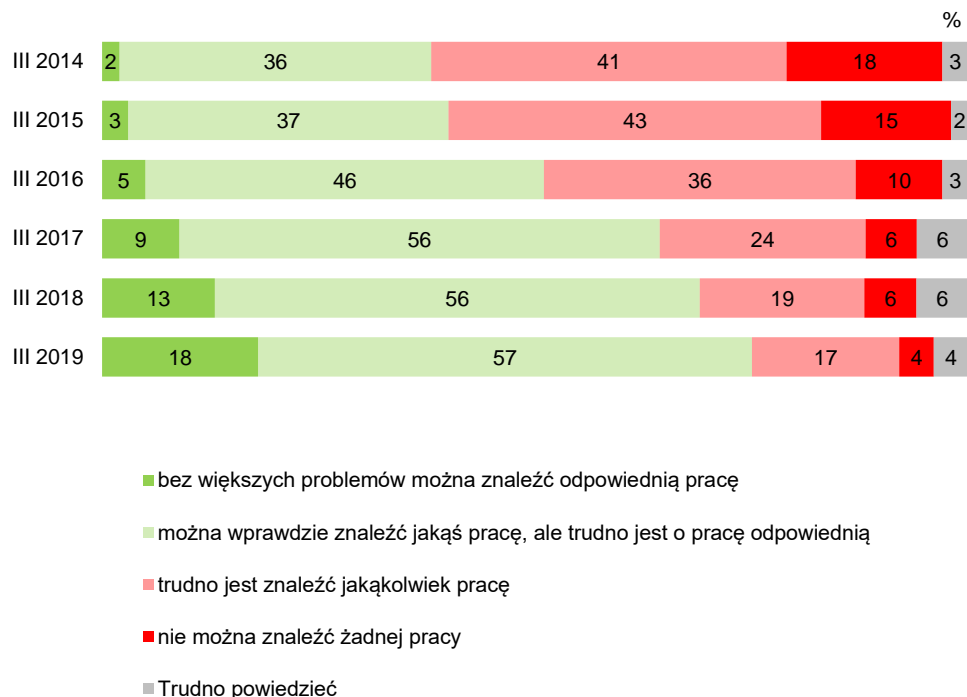
Bieżące oceny **sytuacji na lokalnych rynkach pracy** są minimalnie lepsze od lutowych. Trzy czwarte badanych (75%, wzrost o 4 punkty procentowe) uważa, że w ich miejscowości lub okolicy można znaleźć zatrudnienie, przy czym zdecydowana większość z nich (57% ogółu, wzrost o 4 punkty) ocenia, iż trudno jest o pracę odpowiednią. Z kolei jedna piąta respondentów (łącznie 21%, spadek o 1 punkt) twierdzi, że w ich miejscu zamieszkania lub okolicy trudno jest znaleźć jakąkolwiek pracę (17%) albo że nie ma jej wcale (4%).

TABELA 1

Jak określił(a)by Pan(i) sytuację na rynku pracy w Pana(i) miejscowości lub okolicy? Czy, Pana(i) zdaniem, obecnie:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	2018						2019						
	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III
	w procentach												
– bez większych problemów można znaleźć odpowiednią pracę	13	16	16	19	19	18	18	17	21	21	21	18	18
– można wprawdzie znaleźć jakąś pracę, ale trudno jest o pracę odpowiednią	56	57	56	55	56	56	59	59	56	53	57	53	57
– trudno jest znaleźć jakąkolwiek pracę	19	17	17	17	15	17	13	16	16	17	14	17	17
– nie można znaleźć żadnej pracy	6	4	4	3	4	3	3	2	3	4	3	5	4
Trudno powiedzieć	6	6	7	6	6	6	7	6	4	5	5	7	4

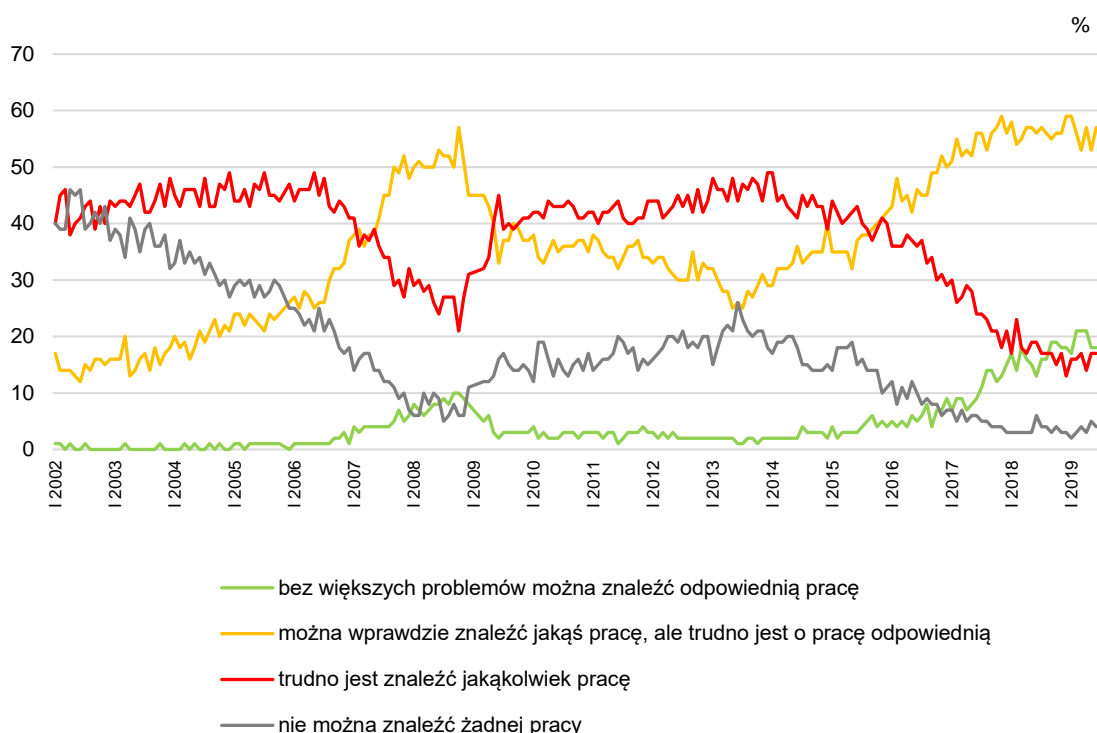
W porównaniu z sytuacją sprzed roku widoczna jest nieznaczna poprawa ocen. Od marca 2018 roku zwiększył się (o 5 punktów procentowych, do 18%) odsetek badanych przekonanych o możliwości znalezienia satysfakcjonującego zatrudnienia, jednocześnie zmniejszyła się liczba osób sądzących, że trudno jest znaleźć jakąkolwiek pracę (z 19% do 17%), jak również tych, którzy są przekonani o zupełnym braku możliwości znalezienia zatrudnienia (z 6% do 4%).

RYS. 5. Jak określił(a)by Pan(i) sytuację na rynku pracy w Pana(i) miejscowości lub okolicy? Czy, Pana(i) zdaniem, obecnie:

Analizując dane w dłuższej perspektywie – podobnie jak w przypadku opinii dotyczących kwestii zatrudnienia na krajowym rynku pracy, także w odniesieniu do ocen lokalnego rynku – można zaobserwować systematyczny wzrost zadowolenia z dostępności pracy w latach 2002–2008. Wraz z nadejściem pierwszej fali światowego kryzysu finansowego nastąpiło istotne odwrócenie tego trendu. Tendencja spadkowa została wyhamowana w 2013 roku i od tego czasu można mówić o ponownej zmianie trendu. Obecne opinie dotyczące postrzegania sytuacji na lokalnych rynkach pracy przez respondentów należą do najlepszych w historii naszych badań.

RYS. 6. Jak określił(a)by Pan(i) sytuację na rynku pracy w Pana(i) miejscowości lub okolicy? Czy, Pana(i) zdaniem, obecnie:

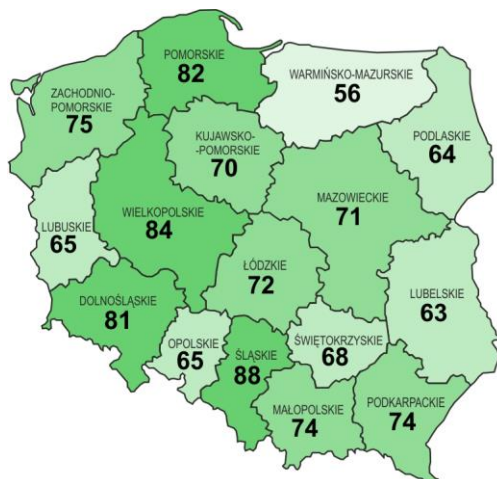
Pominięto odpowiedzi „Trudno powiedzieć”

Przekonanie o możliwości znalezienia zatrudnienia w miejscowości zamieszkania lub w jej okolicy najczęściej wyrażają mieszkańcy największych miast oraz badani o najwyższych dochodach *per capita*, a w grupach zawodowych – prywatni przedsiębiorcy i robotnicy wykwalifikowani. Z kolei negatywnie sytuację na lokalnych rynkach pracy oceniają głównie osoby niezadowolone z własnych warunków materialnych, o najniższych dochodach *per capita*, z wykształceniem podstawowym i gimnazjalnym oraz mieszkańcy wsi. Biorąc pod uwagę status społeczno-zawodowy można stwierdzić, że szczególnie krytyczni pod tym względem są rolnicy i renciści (zob. tabelę aneksową 3).

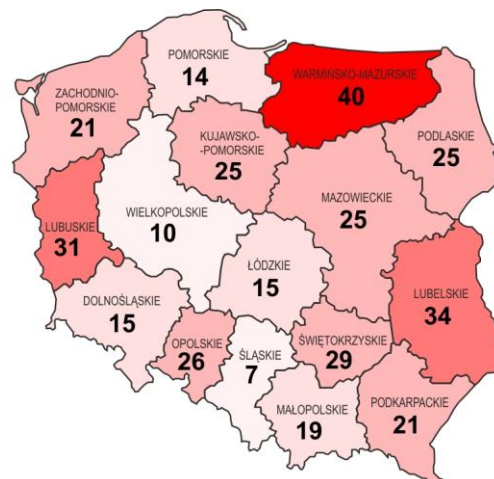
Uwzględnienie różnicowań terytorialnych pozwala dostrzec, że o dostępności zatrudnienia przeświadczeni są przede wszystkim mieszkańcy województw śląskiego, wielkopolskiego, pomorskiego i dolnośląskiego (ponad cztery piąte z nich sądzi, że znalezienie pracy na lokalnym rynku nie jest problemem), natomiast opinie wskazujące na znaczne trudności ze znalezieniem zatrudnienia wyrażają głównie respondenci z województw warmińsko-mazurskiego, lubelskiego i lubuskiego (minimum 30% z nich wyraża takie przekonanie).

RYS. 7. Terytorialne zróżnicowanie opinii o sytuacji na lokalnych rynkach pracy*

Odsetki respondentów wskazujących na możliwość znalezienia jakiejś pracy w najbliższej okolicy**

Odsetki respondentów wskazujących na trudności ze znalezieniem jakiegokolwiek pracy w najbliższej okolicy***

* Oszacowane na podstawie zagregowanych danych z trzech ostatnich badań (styczeń-marzec 2019)

** Połączono odpowiedzi: „bez większych problemów można znaleźć odpowiednią pracę” oraz „można wprawdzie znaleźć jakąś pracę, ale trudno jest o pracę odpowiednią”

*** Połączono odpowiedzi: „trudno jest znaleźć jakąkolwiek pracę” oraz „nie można znaleźć żadnej pracy”

POCZUCIE ZAGROŻENIA BEZROBOCIEM

Poczucie zagrożenia bezrobociem wśród pracujących w ostatnim miesiącu nie zmieniło się. Utraty pracy obawia się nieco ponad jedna piąta zatrudnionych (22%), a trzy czwarte (75%) swoją sytuację zawodową ocenia jako mniej lub bardziej stabilną.

TABELA 2

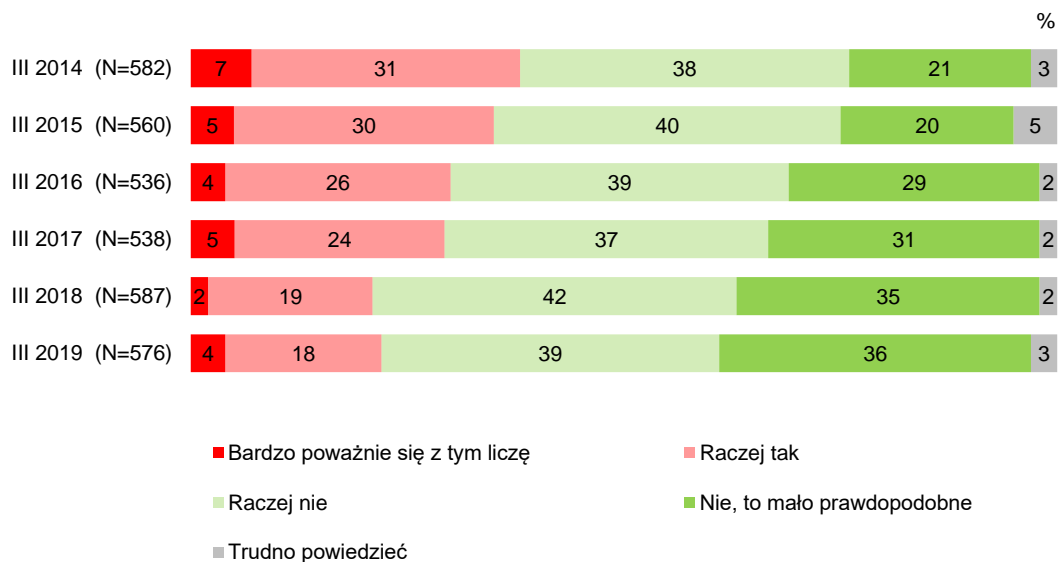
Czy liczy się Pan(i) z możliwością utraty obecnej pracy (zwolnienia, bankructwa, upadku, likwidacji zakładu, gospodarstwa itp.)?	Wskazania osób aktywnych zawodowo* według terminów badań																									
	2018						2019																			
	III (N=587)	IV (N=619)	V (N=634)	VI (N=557)	VII (N=535)	VIII (N=596)	IX (N=568)	X (N=577)	XI (N=569)	XII (N=545)	I (N=532)	II (N=550)	III (N=576)													
	w procentach																									
Bardzo poważnie się z tym liczę	2	21	4	20	4	22	3	19	3	23	4	22	3	22	3	18	3	23	4	18	4	20	3	23	4	22
Raczej tak	19		16		18		16		20		18		19		15		20		14		16		20		18	
Raczej nie	42		43		38		40		41		37		41		42		39		41		38		41		39	
Nie, to mało prawdopodobne	35	77		77		75		77		75		77		76		80		74		81		78		75	75	
Trudno powiedzieć	2	2	3	3	3	3	4	4	2	2	1	1	2	2	2	2	3	3	1	1	2	2	2	2	3	3

* Dotyczy osób zatrudnionych, także rolników oraz emerytów i rencistów pracujących w niepełnym wymiarze godzin

Obawy związane z niepewnością zatrudnienia są obecnie wyrażane niemal równie często jak przed rokiem, natomiast patrząc z perspektywy ostatnich sześciu lat można stwierdzić stopniowy i dość systematyczny wzrost przekonania o stabilności zatrudnienia (z 59% w 2014 roku do 75% obecnie).

CBOS

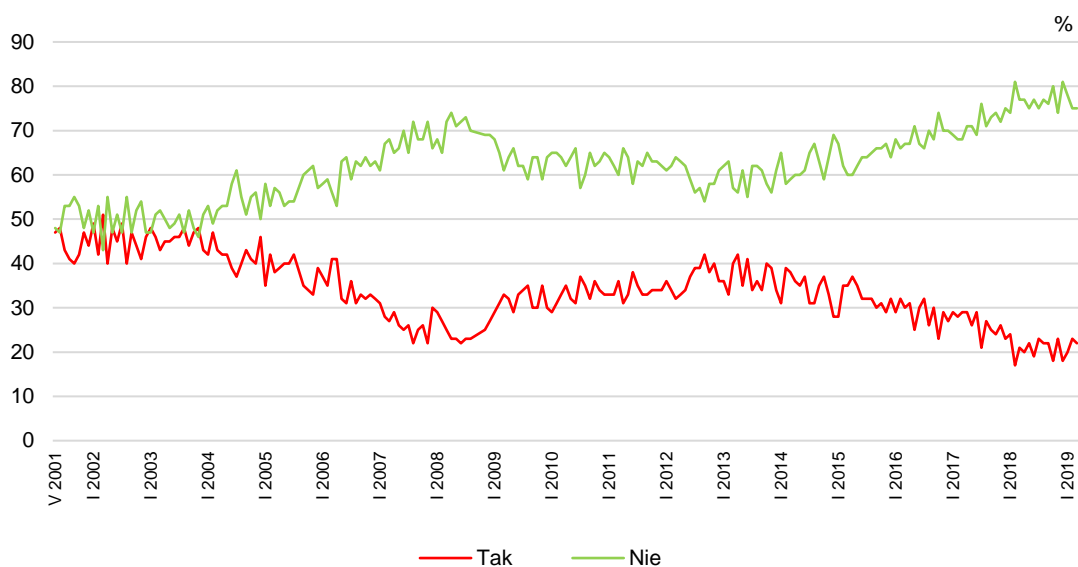
RYS. 8. Czy liczy się Pan(i) z możliwością utraty obecnej pracy (zwolnienia, bankructwa, upadku, likwidacji zakładu, gospodarstwa itp.)?

Patrząc z dłuższej perspektywy można dostrzec, że na początku 2009 roku nastąpiło wyraźne załamanie trendu wzrostowego we wskazaniach świadczących o poczuciu bezpieczeństwa zatrudnienia i aż do połowy 2015 roku odczuwane zagrożenie bezrobociem, mimo okresowych wahań, utrzymywało się na dość podobnym poziomie. W ciągu ostatnich trzech lat znowu obserwujemy powolny trend wskazujący na wzrost poczucia stabilności zatrudnienia. Obecne wyniki należą do najlepszych w historii naszych badań.

CBOS

RYS. 9. Czy liczy się Pan(i) z możliwością utraty obecnej pracy (zwolnienia, bankructwa, upadku, likwidacji zakładu, gospodarstwa itp.)?*

* Zsumowano odsetki odpowiedzi: „Bardzo poważnie się z tym liczę” i „Raczej tak” (TAK) oraz „Nie, to mało prawdopodobne” i „Raczej nie” (NIE). Pominięto odpowiedzi „Trudno powiedzieć”

Uwaga: Pytanie zadawano respondentom mającym pracę, łącznie z rolnikami i osobami pomagającymi w prowadzeniu gospodarstwa rolnego oraz pracującym na własny rachunek poza rolnictwem

Pewność zatrudnienia relatywnie najczęściej deklarują osoby w wieku przedemerytalnym – mające od 55 do 64 lat (83% nie obawia się utraty obecnej pracy), posiadające wykształcenie zasadnicze zawodowe (82%) oraz deklarujące zadowolenie z własnej sytuacji materialnej (80%). Biorąc pod uwagę status zawodowy można stwierdzić, że są to przede wszystkim rolnicy i prywatni przedsiębiorcy (po 84%). Z kolei obawy związane z możliwością utraty pracy relatywnie najczęściej wyrażają pracownicy najgorzej wykształceni, mieszkający w największych miastach, niezadowoleni lub średnio zadowoleni ze swojej sytuacji materialnej oraz uzyskujący najniższe dochody w przeliczeniu na osobę w gospodarstwie domowym. Spośród grup zawodowych najczęściej są to robotnicy niewykwalifikowani – zob. tabelę aneksową 4.

Poczucie bezpieczeństwa zatrudnienia zależy też w znacznym stopniu od tego, jak na obecną i przyszłą kondycję swoich firm zapatrują się pracownicy. Im lepsze są te opinie, tym większa pewność zatrudnienia. W rezultacie ponad dwie piąte respondentów źle oceniających obecną sytuację w swoim zakładzie pracy (44%) obawia się utraty zatrudnienia, podczas gdy wśród tych, którzy są

zadowoleni z kondycji swojej firmy, poczucie zagrożenia bezrobociem deklaruje mniej więcej co szósty (17%).

W podobny sposób poczucie zagrożenia bezrobociem różnicują przewidywania pracowników dotyczące sytuacji w ich zakładach pracy w ciągu najbliższego roku. Wśród tych, którzy przewidują jej pogorszenie, blisko połowa obawia się utraty zatrudnienia (47%), natomiast wśród pozytywnie zapatrujących się na przyszłość swojej firmy strach przed bezrobociem towarzyszy mniej więcej jednej piątej (21%).

TABELA 3

Oceny i przewidywania dotyczące sytuacji w zakładzie pracy respondenta*	Czy liczy się Pan(i) z możliwością utraty obecnej pracy?*		
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Jak Pan(i) ocenia obecną sytuację w Pana(i) zakładzie pracy? Czy jest ona:			
– dobra	17	81	2
– ani dobra, ani zła	30	64	6
– zła	44	54	2
Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja w Pana(i) zakładzie pracy:			
– poprawi się	21	76	3
– pozostanie bez zmian	19	78	3
– pogorszy się	47	51	2

* Odpowiedzi osób mających zatrudnienie (N=553). Pominięto odpowiedzi „Trudno powiedzieć”

DOŚWIADCZENIA ZWIĄZANE Z BEZROBOCIEM

Wraz z odczuwalną poprawą sytuacji na rynku pracy i malejącym poczuciem zagrożenia bezrobociem zmieniają się również doświadczenia związane z pozostawaniem bez pracy w przypadku respondentów i członków ich rodzin.

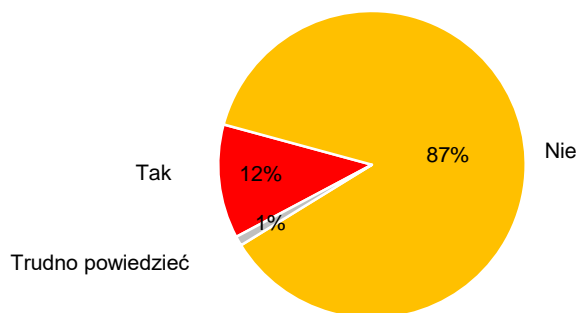
Bezrobocie w rodzinach respondentów

W celu ustalenia odsetka rodzin dotkniętych bezrobociem co roku pytamy respondentów, czy ktoś z ich gospodarstwa domowego jest teraz bez pracy, poszukuje jej i byłby gotów zatrudnić się w najbliższym czasie. Z deklaracji uzyskanych w marcowym sondażu wynika, że osoby bezrobotne i poszukujące pracy można obecnie spotkać w niespełna co ósmej rodzinie (12%). Wynik ten wskazuje, że w ciągu ostatniego roku odsetek rodzin bezpośrednio doświadczających bezrobocia zmniejszył się minimalnie – o 1 punkt procentowy. Patrząc natomiast z dłuższej perspektywy można zauważyć, że problem bezrobocia w rodzinach respondentów od sześciu lat systematycznie maleje,

a obecne wskaźniki są najniższe od początku monitorowania tej kwestii. Warto dodać, że trend związany z deklaracjami bezrobocia w gospodarstwach domowych badanych jest spójny ze zmianami wartości wskaźników bezrobocia publikowanych przez GUS.

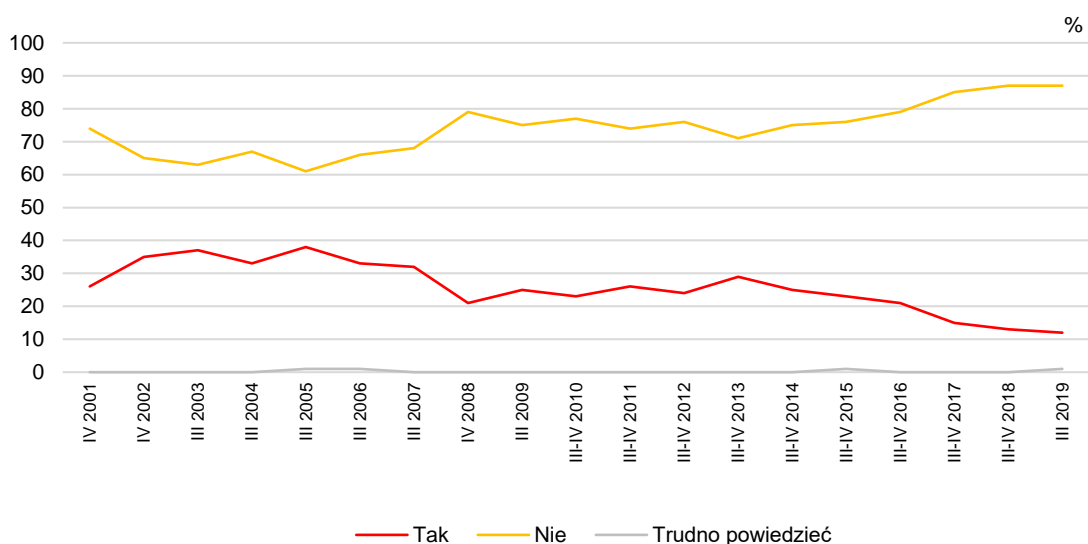
CBOS

RYS. 10. Czy ktoś z Pana(i) gospodarstwa domowego jest obecnie bezrobotny, szuka pracy i byłby gotów podjąć ją w najbliższym czasie?

CBOS

RYS. 11. Czy ktoś z Pana(i) gospodarstwa domowego jest obecnie bezrobotny, szuka pracy i byłby gotów podjąć ją w najbliższym czasie?*

* W latach 2001–2004 pytaliśmy, czy ktoś w gospodarstwie domowym jest obecnie bezrobotny, nie precyzując, kogo uznaje się za bezrobotnego

Osobiste doświadczenia związane z bezrobociem

Pytając o osobistą sytuację respondentów celowo nie precyzowaliśmy, kogo można uznać za bezrobotnego, zdając się na ich subiektywną ocenę i własną definicję bezrobocia. Zgodnie z uzyskanymi deklaracjami, osoby w swoim przekonaniu bezrobotne stanowiły w marcu tego roku 6% ogółu badanych. Dodatkowo jedna trzecia ogółu (34%) to ci, którzy w przeszłości pozostawali bez pracy – przez krótszy (25%) lub dłuższy czas (9%). Bezrobocia do tej pory nie doświadczyło trzy piąte badanych (60%), co oznacza, że odsetek ten od kilku lat utrzymuje się na w miarę stałym poziomie. W ciągu ostatniego roku deklaracje respondentów dotyczące pozostawiania bez pracy zmieniły się o tyle, że minimalnie (o 1 punkt procentowy) ubyło osób określających się jako bezrobotne, co wpisuje się w trend zgodny z danymi GUS, według którego odsetek bezrobotnych systematycznie maleje i obecnie jest najniższy w historii Polski po 1990 roku³.

CBOS

RYS. 12. Czy Pan(i) jest obecnie bezrobotny(a) lub kiedykolwiek w przeszłości był(a) Pan(i) bezrobotny(a) przez krótki lub dłuższy czas?

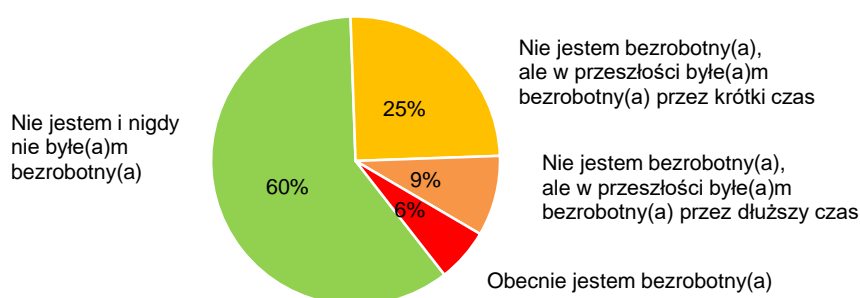

TABELA 4

Czy Pan(i) jest obecnie bezrobotny(a) lub kiedykolwiek w przeszłości był(a) Pan(i) bezrobotny(a) przez krótki lub dłuższy czas?	Wskazania respondentów według terminów badań																		
	IV 2001	IV 2002	III 2003	III 2004	III 2005	III 2006	III 2007	IV 2008	III 2009	III-IV 2010	III-IV 2011	III-IV 2012	III-IV 2013	III-IV 2014	III-IV 2015	III-IV 2016	III-IV 2017	III-IV 2018	III 2019
	w procentach																		
Nie jestem i nigdy nie byłem(a) bezrobotny(a)	67	65	64	63	63	61	61	66	64	65	59	61	54	56	56	58	58	59	60
Nie jestem bezrobotny(a), ale w przeszłości byłem(a) bezrobotny(a) przez krótki czas	11	12	13	17	16	16	16	19	16	17	21	20	20	22	23	23	24	23	25
Nie jestem bezrobotny(a), ale w przeszłości byłem(a) bezrobotny(a) przez dłuższy czas	6	5	4	6	7	8	8	6	9	8	9	8	11	9	9	10	10	11	9
Obecnie jestem bezrobotny(a)	16	18	19	14	14	15	15	9	11	10	11	11	15	13	12	9	8	7	6

³ www.stat.gov.pl

Osobiste doświadczenia związane z bezrobociem są zróżnicowane przede wszystkim w zależności od sytuacji materialnej badanych, która – jak można się domyślać – stanowi konsekwencję pozostawania bez pracy (zob. tabelę aneksową 6). Do bezrobotnych częściej niż pozostali zaliczają się respondenci dysponujący najniższym dochodem w przeliczeniu na osobę w gospodarstwie domowym (24% wskazań w tej grupie) oraz najgorzej oceniający sytuację materialną swoich rodzin (18%). Nieco częściej niż inni są to również badani w wieku od 35 do 44 lat (10%), respondenci mieszkający w najmniejszych miastach (12%) oraz legitymujący się wykształceniem podstawowym lub gimnazjalnym (10%) – zob. tabelę aneksową 6.

Dane GUS, zgodnie z którymi rejestrowana stopa bezrobocia w Polsce jest obecnie najniższa po 1990 roku, znajdują odzwierciedlenie w subiektywnych ocenach respondentów dotyczących krajowego i lokalnych rynków pracy, które od sześciu lat systematycznie poprawiają się i obecnie są najlepsze w historii naszych badań. Sytuacja na krajowym rynku pracy określana jest przez niemal trzy piąte dorosłych Polaków (58%) jako dobra, a o dostępności zatrudnienia w miejscowości zamieszkania lub w najbliższej okolicy przekonanych jest trzy czwarte badanych (75%). Przewidywania dotyczące dalszych zmian na rynku pracy w Polsce również są dość optymistyczne. Pogorszenia obawia się jedynie 7% badanych, jedna trzecia liczy na dalszą poprawę (31%), a blisko połowa (48%) spodziewa się utrzymania *status quo*.

Systematyczna poprawa rzeczywistej sytuacji na rynku pracy w Polsce znajduje także odzwierciedlenie w badaniach dotyczących bezrobocia. Wynika z nich, że od sześciu lat dość regularnie zmniejszają się – bazujące na deklaracjach respondentów – wskaźniki pozostawania bez pracy. Zgodnie z nimi, obecnie problem bezrobocia dotyczy 12% gospodarstw domowych (od 2013 roku spadek o 17 punktów procentowych), a mianem bezrobotnego określa się 6% dorosłych Polaków (od 2013 roku spadek o 9 punktów).

Opracował

Rafał Boguszewski